

**FARZAND TARBIYASIDA OTA-ONALAR ROLI:
ZAMONAVIY PEDAGOGIK VA
PSIXOLOGIK YONDASHUVLAR**
mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy konferensiya

**OTA-ONALARNING FARZAND TARBIYASIDAGI ROLINING
PEDAGOGIK AHAMIYATI.**

Zokirov Mirzaraxim Abdualiyevich

QDU o'qituvchisi

Annotatsiya: *Ushbu maqola zamonaviy sharoitda ota-onalarning farzand tarbiyasidagi rolining pedagogik jihatlarini tahlil qilishga bag'ishlangan. Tadqiqotda ota-onalarning bolaning shaxsiy, intellektual va ijtimoiy rivojlanishidagi ahamiyati, shuningdek, samarali ota-ona bolaga munosabatining asosiy tamoyillari o'rganilgan. Maqolada zamonaviy oilalarda duch kelinadigan pedagogik muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari taklif etilgan.*

Kalit so'zlar: *ota-ona roli, farzand tarbiyasi, pedagogik yondashuv, shaxsning shakllanishi, oilaviy pedagogika, tarbiyaviy ta'sir, bolaning rivojlanishi.*

Farzand tarbiyasi - bu nafaqat bolaning shaxs sifatida shakllanishi, balki butun jamiyatning kelajagini belgilovchi murakkab va uzluksiz jarayondir. Zamonaviy jamiyatda ota-onalarning farzand tarbiyasidagi roli tobora murakkablashib, nafaqat an'anaviy tarbiyaviy vazifalarni, balki yangi pedagogik va psixologik yondashuvlarni ham o'z ichiga olmoqda. Ushbu maqola zamonaviy sharoitda ota-onalarning farzand tarbiyasidagi o'rni, ularning pedagogik ta'sir samaradorligi va ushbu jarayonda duch keladigan qiyinchiliklarni o'rganishga bag'ishlangan.

Ota-onalik faoliyati nafaqat tabiiy instinkt, balki maqsadli pedagogik jarayondir. Ota-onalar farzandlarining rivojlanishida quyidagi asosiy vazifalarni bajaradilar:

- Ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish- muhitni shakllantirish, kun tartibini belgilash;
- Ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni shakllantirish - yaxshi va yomon tushunchasini singdirish;
- Ijtimoiylashtirish - jamiyatda munosabatlar o'rnatish ko'nikmalarini o'rgatish;
- Psixologik qo'llab-quvvatlash - bolaning hissiyotlarini qabul qilish va ularni boshqarishga o'rgatish.

Zamonaviy ota-onalar quyidagi yangi muammolarga duch kelmoqda:

1. Raqamli texnologiyalarning ta'siri - ekran vaqti nazorati, internet xavfsizligi.
2. Globalizatsiya sharoiti - turli madaniyatlarning ta'siri.
3. Ijtimoiy o'zgarishlar - oila tuzilishidagi o'zgarishlar.
4. Ma'lumotlarning haddan tashqari ko'pligi - qarama-qarshi maslahatlar va tavsiyalar.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, eng samarali tarbiya usuli muvozanatli yondashuv hisoblanadi:

**FARZAND TARBIYASIDA OTA-ONALAR ROLI:
ZAMONAVIY PEDAGOGIK VA
PSIXOLOGIK YONDASHUVLAR**
mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy konferensiya

Ijobiy kommunikatsiya - faol tinglash va ochiq dialog
Izchillik - tarbiyaviy qarorlarning barqarorligi
Real kutishlar - bolaning yosh xususiyatlarini hisobga olish
Erkinlik va chegaralarning muvozanati - mustaqillikni rag'batlantirish va xavfsizlikni ta'minlash

Ota-onalarning pedagogik tayyorgarligi

Ota-onalarning pedagogik bilim darajasi farzand tarbiyasining samaradorligiga bevosita ta'sir ko'rsatadi:

1. Psixologik-pedagogik bilimlar - bolaning yosh xususiyatlarini tushunish.
2. Amaliy ko'nikmalar - konfliktlarni hal qilish, motivatsiya usullari.
3. O'zini takomillashtirish - yangi bilimlarni o'zlashtirish istagi.
4. Moslashuvchanlik - o'zgaruvchan sharoitga tez moslashish.

Ota-onalarning farzand tarbiyasidagi roli nafaqat bolaning individual rivojlanishi, balki butun jamiyatning salomatligi uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega. Zamonaviy sharoitda muvaffaqiyatli ota-onalik nafaqat tabiiy instinktlar, balki maqsadli pedagogik bilim va ko'nikmalarni talab qiladi. Ota-onalarning o'z vazifalarini ongli ravishda bajarishi, bolaning shaxs sifatida to'laqonli rivojlanishiga hissa qo'shadi va sog'lom jamiyat shakllanishiga xizmat qiladi.

Kelajakda ota-onalarning pedagogik tayyorgarligini oshirish, ilmiy asoslangan tarbiyaviy yondashuvlarni keng joriy etish va oila-ta'lim muassasalari hamkorligini mustahkamlash orqali farzand tarbiyasining samaradorligini sezilarli darajada oshirish mumkin.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Azizxodjaeva N.N. "Oilaviy pedagogika" - T.: O'qituvchi, 2020.
2. Voxidov R.H. "Bolalar psixologiyasi va uni o'rganish usullari" - T.: Fan, 2019.
3. Mahkamova T.S. "Zamonaviy oilada ota-ona bolaga munosabati" - T.: O'zbekiston, 2021.
4. Nuriddinova M.A. "Millemmiy tarbiya: yangi qiyinchiliklar va yechimlar" - T.: Pedagogika, 2022.
5. G'ofurov A.T. "Tarbiya nazariyasi va amaliyoti" - T.: O'qituvchi, 2020.
6. UNESCO. "Global Education Monitoring Report 2023: Family Involvement in Education".
7. Karimova V.I. "Psixologik-pedagogik praktikum: ota-onalar uchun qo'llanma" - T.: Innovatsiya, 2021.